

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030

Deres ref.
201002105-1/AWG

Vår ref.
2010002453-

Dato
28.10.2010

Høring – oppfølging av NOU 2010: 3 Drap i Norge i perioden 2004 – 2009

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) brev av 18.06.2010 om ovennevnte. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) har kommentarer til rapporten.

Utvalget har levert et grundig arbeid som på en god måte synliggjør en rekke utfordringer knyttet til mulig forebygging av drap som begås av personer med psykiske lidelser. Utvalget legger til grunn at det viktigste voldsforebyggende tiltaket er å yte god, sammenhengende omsorg og behandling i helsetjenesten. Videre anbefales generelle primærforebyggende tiltak som det viktigste tiltaket, med henvisning til at den største andelen av voldshendelser og drap begås av personer som på forhånd ikke vurderes å være i høyrisikozonen for vold. I det videre skisseres en rekke behandlingsrettede tiltak for dobbeldiagnose rus/psykiatri som antas å være risikoutsatt.

I et personvernperspektiv er det i hovedsak behovet for informasjonsutveksling FAD vil kommentere. Det vurderes å utvide adgangen til å utveksle informasjon mellom helsetjenestene og andre myndigheter. Utredningen vedrørende informasjonsutveksling konsentrerer seg kun om helsevesenet, sosialetaten og politiet. I forbindelse med taushetsplikt i etater som yter tjenester rettet mot barn og unge, viser FAD til høringsuttalelse av 31.08.2010 om NOU 2009: 22 *Det du gjør, gjør det helt (Flatøutvalget)*, samt FADs personvernkommentarer knyttet til ADs høringsbrev av 11.06.2009 om lovendring og forskriftsbestemmelser om unntak fra taushetsplikt for ansatte ved mottak og omsorgssentre.

Det kreves grundige utredninger dersom helsepersonells taushetsplikt skal svekkes

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Anne Kristine Hage
22 24 48 51
akh@fad.dep.no

ytterligere, spesielt i lys av utvalgets faktabeskrivelse som viser at flertallet av drap foretas av personer som ikke har kjente psykiske lidelser. Det må utvises stor varsomhet med å stigmatisere psykiatriske pasienter som sådan. Under pkt. 11.7 omtaler utvalget et vitalt spørsmål; om forslag til utvidet informasjonsutveksling kan forventes å hindre de tragiske hendelsene som er bakgrunn for utredningen. Videre uttaler utvalget at hvis det foreligger usikkerhet med hensyn til å besvare spørsmålet bekreftende eller benektende vil en slik regelverksendring først og fremst representere en økt personvernkrempelse, og vil i så fall ikke være et egnet tiltak.

Det er ikke tvil om at pasienters krav på vern om sin personlige integritet kan bli alvorlig krenket ved å innføre unntak fra taushetsplikten i relasjon til psykisk sykdom. Opplysninger om psykiatriske lidelser er svært sensitive personopplysninger. Dersom det åpnes for ytterligere unntaksbestemmelser vil også dette kunne gå på bekostning av tilliten til helsevesenet. Manglende tillit vil kunne føre til at personer med behov for behandling unngår å oppsøke hjelp. I så måte vil en utvidelse av retten og plikten for helsepersonell til å informere for eksempel politiet kunne virke mot sin hensikt, som er å motvirke drap begått av personer med psykiske lidelser. Det er derfor viktig med veloverveide beslutningsgrunnlag for en utvidet utleveringsadgang av denne type helseopplysninger. Utvalgets strenge nødvendighetsvurdering og konsekvenstenkning, slik den er formulert i pkt. 11.7 må legges til grunn i en videre utredning av dette temaet.

FAD viser også til Personvernkommisjonens rapport inntatt i NOU 2009: 1 der det pekes på at det er gjort mange unntak fra taushetsplikten i helsetjenesten, og det reises spørsmål ved om omfanget av unntakene bidrar til en uthuling av grunnprinsippet om taushetsplikt. Kommisjonen anbefaler at det foretas en systematisk gjennomgang av unntakene fra taushetsplikten i helsetjenesten. FAD vil påpeke at også unntak fra taushetsplikt som kriminalitetsforebyggende virkemiddel må vurderes i et slikt helhetlig perspektiv. Ved vurderingen av lovendringsforslag som fremgår av rapporten avsnitt 11.8.2, bør dette ses i sammenheng med en slik fremtidig gjennomgang.

Under avsnitt 11.8.3 bemerker utvalget at helsepersonell i dag ikke har adgang til rutinemessig å formidle opplysninger som i utgangspunktet er underlagt taushetsplikt til politiet. Utvalget foreslår at dette utredes videre. FAD legger til grunn at en rutinemessig rapportering vil være et for vidtrekkende personverninngrep. Det bør etter FADs syn være en høy terskel for å la pasientopplysninger videreformidles til politiet i et rutinemessig rapporteringssystem.

Med hilsen

Marianne Hauan Molstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
rådgiver